

ΤΜΗΜΑ VII

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 8 Νοεμβρίου 2016, με την ακόλουθη σύνθεση: Γεωργία Μαραγκού, Αντιπρόεδρος, Γεώργιος Βοΐλης και Βιργινία Σκεύη, Σύμβουλοι, Γρηγόριος Βαλληνδράς και Ευαγγελία Πασπάτη (εισηγήτρια), Πάρεδροι, που μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Αντώνιος Νικητάκης, που αναπληρώνει νόμιμα το Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, ο οποίος κωλύεται.

Γραμματέας: Ιωάννης Αθανασόπουλος, Προϊστάμενος Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου .

Για να δικάσει την από 1.9.2014 (αριθμ. βιβλίου δικογράφων .../ 10.9.2014) ανακοπή του Α... Χ... του Ι..., κατοίκου Α... Α... (οδός Γ... Σ... 5), ο οποίος παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου Η... Κ... (Α.Μ./Δ.Σ.Α.: ...),

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο παραστάθηκε διά του Παρέδρου του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Κ... Π...,

κατά του (κατ' ορθή ερμηνεία του δικογράφου) Δήμου Α..., που εκπροσωπείται νόμιμα και παραστάθηκε δια της πληρεξουσίας δικηγόρου Α... Κ... (ΑΜ/ΔΣΑ: ...)

κατά της υπ' αριθμ. .../25.6.2014 πράξης ταμειακής βεβαίωσης της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου Α... καθώς και κάθε άλλης συναφούς πράξης ή παράλειψης της Διοίκησης ρητής ή σιωπηρής προγενέστερης ή μεταγενέστερης.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του ανακόπτοντος, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της ανακοπής.

Την πληρεξούσια δικηγόρο του Δήμου Α..., η οποία ζήτησε την απόρριψη της ανακοπής.

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε, επίσης, την απόρριψη της ανακοπής και,

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την έκδοση προδικαστικής απόφασης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τη δικογραφία

Σκέφθηκε κατά το νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα :

I. Με την υπό κρίση ανακοπή ζητείται η ακύρωση της .../25.6.2014 πράξης ταμειακής βεβαίωσης της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου Αχαρνών, με την οποία βεβαιώθηκε σε βάρος του ανακόπτοντος, πρώην υπαλλήλου του Δήμου αυτού, το συνολικό ποσό των 49.086,61 ευρώ, που αντιστοιχεί σε αχρεωστήτως ληφθείσες αποδοχές λόγω ανάκλησης του διορισμού του. Η υπό κρίση ανακοπή αρμοδίως εισάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου (βλ. άρθρο 98 παρ. 1 παρ. γ' του Συντάγματος), καθόσον η υποκείμενη σχέση, στην οποία στηρίχθηκε η πληττόμενη ταμειακή βεβαίωση σε βάρος του ανακόπτοντος είναι σχέση δημοσιονομικού δικαίου, καθόσον αφορά σε αποδοχές δημοτικού υπαλλήλου που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως προς τακτοποίηση

ισόποσου ελλείμματος που ανέκυψε στη διαχείριση του Δήμου Α... και συνεπώς ανήκει στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. αποφ. Ε.Σ. VII Τμ. .../2006 .../2013, I Τμ., .../2012 και .../2013 - πρβλ. ΑΕΔ .../1993 και .../1999), από το οποίο και εκδικάζονται κατά τις οικείες διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Κ.Δ.Δ. - ν. 2717/1999, ΦΕΚ Α' 97), αναλογικά εφαρμοζόμενες (βλ. άρθρο 123 του π.δ/τος 1225/1981 «Περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων», όπως ισχύει μετά το ν. 3472/2006, ΦΕΚ Α' 135). Περαιτέρω, η ανακοπή αυτή, κατά το μέρος που στρέφεται κατά του Ελληνικού Δημοσίου πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, λόγω έλλειψης παθητικής νομιμοποίησης, καθόσον παθητικώς νομιμοποιείται μόνο ο Δήμος Α..., ο οποίος επισπεύδει την αναγκαστική εκτέλεση, αποτελεί ν.π.δ.δ. πλήρως αυτοδιοικούμενο και από τα όργανα του οποίου έχει εκδοθεί η προσβαλλόμενη πράξη (Ε.Σ. αποφ. VII Τμ. .../2016, ..., ..., .../2014). Ομοίως, ως απαράδεκτη πρέπει να απορριφθεί η ανακοπή και κατά το μέρος που στρέφεται κατά κάθε άλλης συναφούς πράξης ή παράλειψης της Διοίκησης ρητής ή σιωπηρής προγενέστερης ή μεταγενέστερης, αφού και κατά το μέρος αυτό είναι εντελώς αόριστη και ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης. Κατά τα λοιπά, η ανακοπή αυτή, για την οποία έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο με τα 3959178 και 3959177 ειδικά έντυπα παραβόλου, σειράς Α', του Δημοσίου, ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα, καθόσον από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει ο χρόνος επίδοσης της πληττόμενης πράξης, πρέπει δε να γίνει τυπικώς δεκτή και να εξετασθεί ως προς τη βασιμότητά της .

II. Α. Στο Β.Δ. 17.5./15.6.1959 «Οικονομική Διοίκηση και Λογιστικό Δήμων και Κοινοτήτων» (Α' 114), ορίζεται στο άρθρο 3 ότι : «Βεβαίωσις εσόδου νοείται η κατά τους κειμένους νόμους παρά των αρμοδίων αρχών ή υπηρεσιών και οργάνων των δήμων εκκαθάρισις απαιτήσεώς τίνος των δήμων και ο προσδιορισμός του ποσού αυτής, του προσώπου του οφειλέτου, του είδους του εσόδου και της αιτίας δι' ην οφείλεται» και στο άρθρο 4 ότι : «Τίτλος βεβαιώσεως είναι παν έγγραφον αποδεικτικόν ή και απλώς βεβαιωτικόν της οφειλής προς τον δήμον. Ειδικότερον : Έγγραφα αποτελούντα νομίμους τίτλους είναι : α) Αι οριστικά και τελεσίδικοι αποφάσεις των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, β) Αι πειθαρχικά αποφάσεις, γ) Αι καταλογιστικά αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και αι εν τη αρμοδιότητι πάσης δημοσίας ή δημοτικής αρχής εκδιδόμεναι νομίμως ταιαύται. δ) Αι δηλώσεις των φορολογουμένων και οι φορολογικοί κατάλογοι οι κατά τους οικείους φορολογικούς νόμους καταρτιζόμενοι υπό των αρμοδίων προς βεβαίωσιν του εσόδου το οποίον αφορώσιν ούτοι Υπηρεσιών ή οργάνων των δήμων. ε) Αι Χρεωστικά ομολογία πάσης φύσεως οφειλετών των δήμων. στ) Τα υπό του νόμου κηρυσσόμενα διοικητικώς εκτελεστά πρωτόκολλα. 2. Τα εκ των ως άνω τίτλων στοιχεία καταχωρίζονται εις καταλόγους ή καταστάσεις εφ' ων αναγράφονται ονομαστικώς οι φορολογούμενοι και τα εισπρακτέα καθ' έκαστον τούτων ποσά, αναλυτικώς. 3. Αι εγγραφαί αύται γνωστοποιούνται επί αποδείξεσι εις τους φορολογουμένους διά κοινοποιήσεως αποσπασμάτων εγγραφής, καλουμένους άμα όπως εντός ανατρεπτικής προθεσμίας ασκήσουν τα ένδικα μέσα κατά της εγγραφής των. 4. Οι ούτω καταρτιζόμενοι κατάλογοι ή καταστάσεις μετά

την εκπνοήν των νομίμων προθεσμιών υπογράφονται παρά των αρμοδίων οργάνων της βεβαιωτικής του εσόδου υπηρεσίας και αρχής και σφραγίζονται διά της υπηρεσιακής αυτής σφραγίδος, αποτελούν δε τον πλήρη βεβαιωτικόν νόμιμον τίτλον και εν συνεχεία τον νόμιμον τίτλον της εισπράξεως των βεβαιωθέντων εσόδων. 5 (...). Εξάλλου, στο άρθρο 217 παρ. 1 Κ.Δ.Δ. ορίζεται ότι : «1. Ανακοπή χωρεί κατά κάθε πράξης που εκδίδεται στα πλαίσια της διαδικασίας της διοικητικής εκτέλεσης και, ιδίως, κατά : α) της πράξης της ταμειακής βεβαίωσης του εσόδου, β) της κατασχετήριας έκθεσης, γ) (...)» και στο άρθρο 225 ότι : «Το δικαστήριο, αν διαπιστώσει παράβαση νόμου ή ουσιαστικές πλημμέλειες της προσβαλλόμενης πράξης, προβαίνει στην ολική ή μερική ακύρωση ή στην τροποποίησή της. (...)».

Β. Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται, μεταξύ άλλων, ότι οι πράξεις που εκδίδονται στο πλαίσιο της διαδικασίας της διοικητικής εκτέλεσης για την είσπραξη των δημοτικών εσόδων - στις οποίες, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνεται και η βεβαιωτική εγγραφή εσόδου στον χρηματικό κατάλογο του Δήμου - πάσχουν ακυρότητα ως στερούμενες νομίμου ερείσματος, όταν πριν από την έκδοση της οικείας πράξης διοικητικής εκτέλεσης δεν εκδόθηκε νόμιμος τίτλος βεβαίωσης του εσόδου εκ των αναφερομένων στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του β.δ. της 17.5/5.6.1959 (πρβλ. Ε.Σ. αποφ. Ολομ. .../2011, VII Τμ. .../2016, ..., .../2014, .../2011, I Τμ. .../2012 κ.ά.). Εξάλλου, το Δικαστήριο, σε περίπτωση που διαπιστώσει παράβαση νόμου, όπως είναι η έλλειψη νομίμου ερείσματος των ανωτέρω πράξεων διοικητικής εκτέλεσης,

προβαίνει αυτεπαγγέλτως στην ακύρωσή τους (βλ. Ε.Σ. αποφ. VII Τμ. .../2007, ..., .../2008, .../2010, ..., .../2013, ..., .../2014 κ.ά.) .

III. Στην προκειμένη υπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου αποδεικνύονται τα ακόλουθα: Με την 927/71641/16.9.2010 απόφαση του Δημάρχου Α... (Γ'957/6.10.2010), ο ανακόπτων διορίστηκε αναδρομικά από 12.9.2010 σε κενή οργανική θέση του κλάδου ΔΕ 23 - Ειδικού Προσωπικού Δημοτικής Αστυνομίας και ανέλαβε υπηρεσία στις 11.10.2010, ενώ με την 1393/85336/23.9.2013 διαπιστωτική όμοια πράξη εντάχθηκε στο πρόγραμμα κινητικότητας και τέθηκε σε διαθεσιμότητα από 23.9.2013 και για 8 μήνες, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 81 του ν. 4172/2013. Ακολούθως, με την 1696/99703/5.11.2013 απόφαση του Δημάρχου (Γ'1409/5.12.2013), η οποία εκδόθηκε κατόπιν της 203/Α/2013 έκθεσης επιθεώρησης - ελέγχου του Σώματος Επιθεώρησης και Ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης, ανακλήθηκε αναδρομικώς από την έκδοσή της η ανωτέρω απόφαση διορισμού του ανακόπτοντος, λόγω έλλειψης τυπικού προσόντος διορισμού του, ενώ με τη 1710/100934/11.11.2013 διαπιστωτική όμοια απόφαση ανακλήθηκε και η προγενέστερη διαπιστωτική απόφαση περί θέσης του ανακόπτοντος στο πρόγραμμα κινητικότητας και σε διαθεσιμότητα (βλ. το από 19.5.2014 συνοπτικό σημείωμα υπηρεσιακών μεταβολών της Προϊσταμένης Τμήματος Διοικητικής Μέριμνας Διεκπεραίωσης και Αρχείου του Δήμου Α...). Στη συνέχεια, απεστάλη στον ανακόπτοντα η από 10.7.2014 ειδοποίηση βεβαιωμένων οφειλών της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου Α..., με την οποία του γνωστοποιήθηκε ότι βεβαιώθηκε σε βάρος του, με τη .../25.6.2014 πράξη ταμειακής βεβαίωσης της ανωτέρω

Διεύθυνσης, ποσό 49.086,61 ευρώ. Ως αιτιολογία δε της βεβαίωσης αυτής αναφέρονται η 203/A/2013 έκθεση επιθεώρησης - ελέγχου του Σώματος Επιθεώρησης και Ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ), οι προαναφερθείσες 1696/99703/5.11.2013 και 1710/100934/11.11.2013 αποφάσεις του Δημάρχου Α... και το .../21.11.2013 έγγραφο του Τμήματος Μισθοδοσίας και Ασφάλισης Προσωπικού του Δήμου, οι κατά τα έτη 2010 έως 2013 ληφθείσες μικτές αποδοχές του ανακόπτοντος, συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών και ασφαλιστικών κρατήσεων (43.158,47 ευρώ) και των καταβληθεισών εργοδοτικών εισφορών (5.928,14 ευρώ), ανέρχονται στο συνολικό ποσό των 49.086,61 ευρώ. Ήδη με την κρινόμενη ανακοπή προβάλλεται, μεταξύ άλλων, ότι της εκδόσεως της ταμειακής βεβαιώσεως δεν έχει προηγηθεί η έκδοση και κοινοποίηση στον ανακόπτοντα οποιαδήποτε απόφασης καταλογισμού του ανωτέρω ποσού ως αχρεωστήτως εισπραχθέντος. Πράγματι, από τα υφιστάμενα στο φάκελο έγγραφα δεν αποδεικνύεται ότι πριν την έκδοση της πληττόμενης πράξης διοικητικής εκτέλεσης, ήτοι της .../2014 ταμειακής βεβαίωσης, εκδόθηκε σε βάρος του ανακόπτοντα νόμιμος τίτλος βεβαίωσης του εσόδου κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του β.δ. της 17.5/5.6.1959, δηλαδή καταλογιστική απόφαση των αποδοχών που αυτός έλαβε αχρεωστήτως από τα αρμόδια προς τούτο εντεταλμένα όργανα (όπως είναι ο Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά τα άρθρα 38 και 46 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν.4129/2013 "Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο", Α' 52, το Δημοτικό Συμβούλιο κατά το άρθρο 26 παρ. 2 του ν.δ/τος 318/1969 "Περί βεβαιώσεως και εισπράξεως των εσόδων των Δήμων και Κοινοτήτων",

Α' 212, ή τα εκάστοτε αρμόδια όργανα για την άσκηση οικονομικών και διαχειριστικών ελέγχων του εποπτεύοντος τις διαχειρίσεις των Ο.Τ.Α. α' βαθμού Υπουργείου Οικονομικών και ήδη από 29.8.2014 - ημερομηνία ισχύος του π.δ. 111/2014 «Όργανισμός του Υπουργείου Οικονομικών», Α' 178 - η Διεύθυνση Έκτακτων και Ειδικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών, σύμφωνα με το άρθρα 47 και 128 του ως άνω π.δ. σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 150 και 152 του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», Α' 143, βλ. και Ε.Σ. αποφ. VII Τμ. ..., .../2013, πρβλ. και αποφ. VII Τμ. ..., .../2006, Γνωμ. Ν.Σ.Κ. .../2016), ούτε άλλωστε και ο παριστάμενος κατά τη συζήτηση της υπόθεσης καθ'ού Δήμος επικαλέστηκε την έκδοση τέτοιας απόφασης. Ο χρηματικός κατάλογος, χρήσης 2014 που υπάρχει στα στοιχεία του φακέλου, ανεξαρτήτως του ότι δεν αποδεικνύεται ότι κοινοποιήθηκε στον ανακόπτοντα, δεν αποτελεί σε κάθε περίπτωση πράξη καταλογισμού, καθόσον στερείται εκτελεστού χαρακτήρα (πρβλ. Ε.Σ. αποφ. VII Τμ. .../2006, .../2011, .../2013, .../2014, .../2016), όπως άλλωστε και η 203/Α/2013 έκθεση επιθεώρησης - ελέγχου του Σώματος Επιθεώρησης και Ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης. Εξάλλου, και το από .../21.11.2013 έγγραφο του Τμήματος Μισθοδοσίας και Ασφάλισης Προσωπικού του Δήμου αποτελεί απλώς προπαρασκευαστική ενέργεια των εμπλεκόμενων δημοτικών υπηρεσιών για τη σύνταξη του χρηματικού καταλόγου και οπωσδήποτε όχι το νόμιμο τίτλο για την ταμειακή βεβαίωση της αντίστοιχης οφειλής. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στην προηγούμενη σκέψη, εφόσον δεν

αποδεικνύεται ότι η πληττόμενη ταμειακή βεβαίωση εσόδου ερείδεται επί νόμιμου τίτλου, ήτοι επί καταλογιστικής απόφασης του αρμοδίου προς τούτο οργάνου, η .../25.6.2014 πράξη ταμειακής βεβαίωσης της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου Α... είναι μη νόμιμη και πρέπει να ακυρωθεί, κατά παραδοχή του σχετικού λόγου ανακοπής, ενώ παρέλκει η εξέταση των λοιπών λόγω αυτής.

IV. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η ένδικη ανακοπή πρέπει να γίνει δεκτή και η προσβαλλόμενη .../25.6.2014 πράξη ταμειακής βεβαίωσης της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου Α... πρέπει να ακυρωθεί. Γενομένης δεκτής της ανακοπής και εκτιμωμένων των περιστάσεων της προκειμένης υπόθεσης, πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 277 παρ. 10 του Κ.Δ.Δ/μίας, το παράβολο που καταβλήθηκε για την άσκησή της να αποδοθεί στον ανακόπτοντα.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει ό,τι κρίθηκε στο σκεπτικό ως απορριπτέο.

Δέχεται την ανακοπή κατά τα λοιπά.

Ακυρώνει την .../25.6.2014 πράξη ταμειακής βεβαίωσης της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου Α... .

Διατάσσει την απόδοση στον ανακόπτοντα του κατατεθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 23 Φεβρουαρίου 2017.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΑΣΠΑΤΗ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Δημοσιεύθηκε σε δημοσία συνεδρίαση, στο ακροατήριό του, στις 14
Μαρτίου 2017.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ